

PŘIVAZOVACÍ (UPÍNACÍ) ŘETĚZY

podle
ČSN EN 12195-3
ČSN EN 12195-1

U Jatek 600/2
790 01 Jeseník

Telefon: 584 412 234
E-mail: jubo@jubo.cz

NÁVOD NA POUŽITÍ

1 Oblast použití

Přivazovací sestavy s řetězy třídy 8, jsou určeny pro upevnění a bezpečnou přepravu nákladu. Týká se to zpravidla upínání nákladu k dopravním prostředkům, lze využít v silniční, lodní i železniční dopravě. Jde o přivazovací řetězy s ručně ovládaným napínacím zařízením (vřetenový mechanismus) s maximální ruční silou 500 N.

2 Výběr vhodného dopravního prostředku pro přepravu nákladu

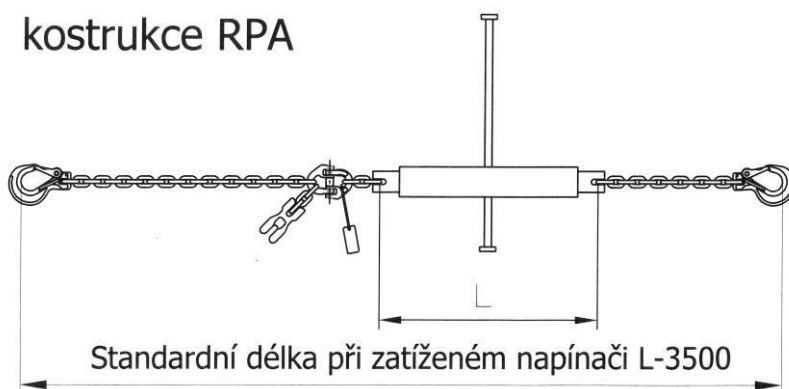
K upnutí nákladu je potřeba zvolit vhodný dopravní prostředek k přepravě. Musí být zajištěna dostatečná plocha k ukotvení nákladu, dále místa pro upnutí přivazovacího řetězu, aby nedošlo k uvolnění nákladu v průběhu přepravy.

3 Výběr vhodného přivazovacího řetězu

Přivazovací řetězy dodáváme v třech provedeních – RPA, RPB a RPC. Při výběru přivazovacích řetězů je nutno brát v úvahu požadovanou přivazovací kapacitu, jakož i způsob použití a druh zajišťovaného nákladu.

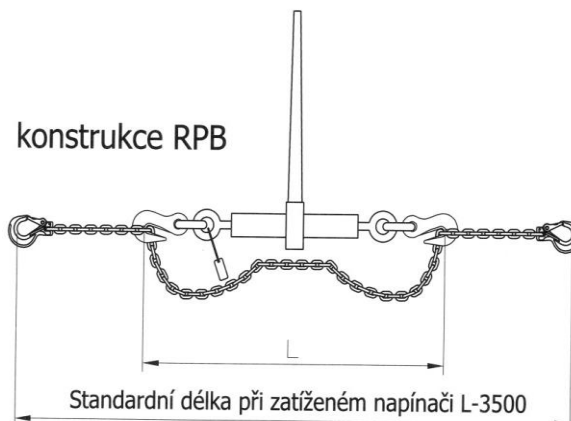
Provedení RPA je složeno z těchto komponentů:

- Napínák s ráčnou
- Řetěz
- BH hák
- CL spojovací člen
- Jednoduchá zkracovací spojka

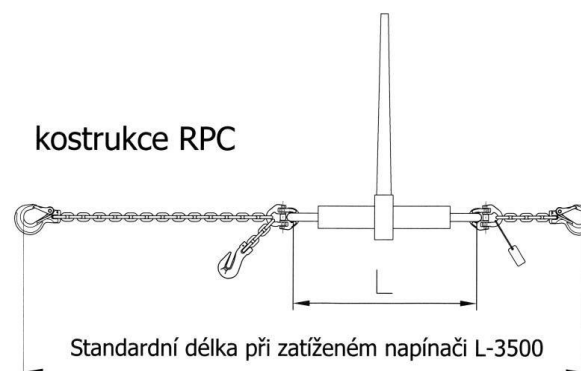
Provedení RPB je složeno z těchto komponentů:

- Napínák s ráčnou
- Řetěz
- BH hák

Provedení RPC je složeno z těchto komponentů:

- Napínák s ráčnou
- Řetěz
- BH hák
- CL spojovací člen
- Zkracovací hák s vidlicí

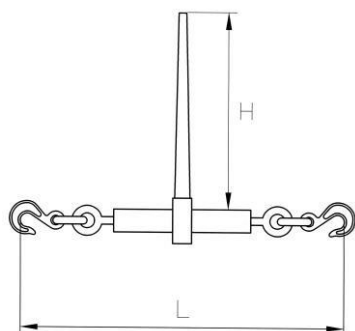
4 Rozměrová řada přivazovacích řetězů RPA, RPB a RPC

Označení	Přivazovací kapacita LC [kN] max.	Délka napínače (L)		Rozdíl délek [mm]	Hmotnost [kg/ks]	Číslo výrobku JK
		zavřeného [mm]	otevřeného [mm]			
RPA 8	40	320	460	140	8,3	317 265 085 080
RPB 8	40	600	750	150	11	317 265 085 080 1
RPC 8	40	362	512	150	10,2	317 265 085 080 2
RPA 10	63	460	700	240	13,7	317 265 085 100
RPB 10	63	630	770	140	15,1	317 265 085 100 1
RPC 10	63	362	512	150		317 265 085 100 2
RPA 13	100	550	820	270	23,6	317 265 085 130
RPB 13	100	710	850	140	24,7	317 265 085 130 1
RPC 13	100	362	512	150		317 265 085 130 2
RPB 16	160	729	892	163	34,9	317 265 085 130 1

Tab. 1 – rozměrová řada přivazovacích řetězů

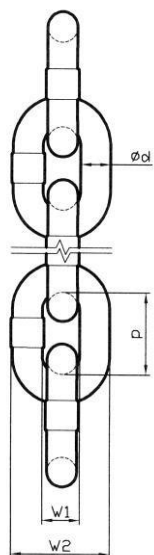
5 Komponenty přivazovacích řetězů

Přivazovací kapacitu jednotlivých komponentů lze vyhledat v tab.1 dle typu a rozměrů přivazovacího řetězu.

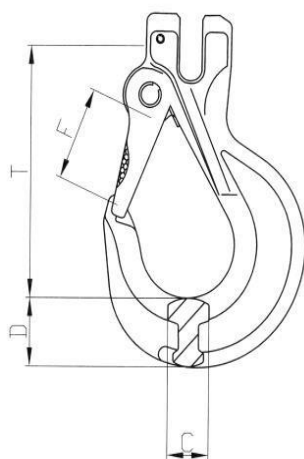
Napínák s ráčnou T8

Označení	Rozměry [mm]	
	L	H
8	600	350
10	630	350
13	710	350
16	729	354

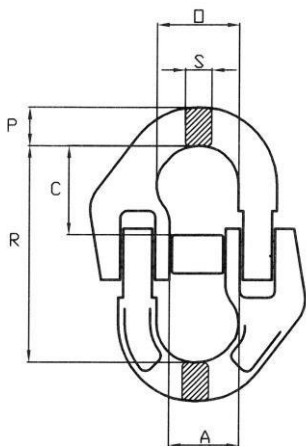
Řetěz dle ČSN EN 818-2 pro vázací řetězy T8

Rozměry [mm]			
Ø d	Rozteč p	Šířka W1min.	Šířka W2max.
8	24	10,4	29,6
10	30	13,0	37,0
13	39	16,9	48,1
16	48	20,8	59,2

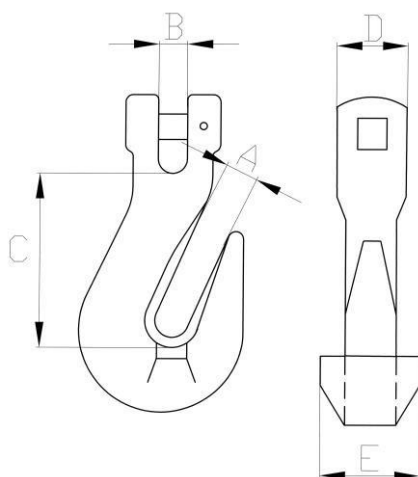
Hák s vidlicí pro montované vázací řetězy T8, vyhovuje EN 1677-2

Označení	Tl. řetězu [mm]	Rozměry [mm]			
		C	D	F	T
CB 8-8	8	19	27	29,5	86,3
CB 10-8	10	23,5	33	35,7	105
CB 13-8	13	28,5	40	43,5	128,5
CB 16-8	16	37	48	56	155

Spojovací člen CL pro vázací řetězy T8

Označení	Rozměry [mm]					
	A	C	O	R	P	S
CL08	19	25,5	23,5	62	11,5	10
CL10	23,8	30	27,5	72	12,6	12,6
CL13	28	36	33,3	87,3	19	16,7
CL16	34,3	40,5	39,5	103	20,6	20,6

Zkracovací hák s vidlicí T8

Označení	Rozměry [mm]				
	A	B	C	D	E
8-8	10	9	40	20	30
10-8	13	13	58	26	44
13-8	17	17	71	30	53
16-8	20	21	91		64

6 Správné přivazování nákladu

- přepravovaný předmět musí být řádně zajištěn, a to ve směru jízdy i vzad
- přepravovaný předmět, pokud to charakter jízdy umožňuje, musí být uložen na podlaze
- při přepravě vozidel, musí být z bezpečnostních důvodů, zatažena ruční brzda a zařazen 1. rychlostní stupeň
- při pásání ostrých hran se musí použít chrániče hran
- body uchycené na vozidle a nákladu musí být dimenzovány na vyskytující se síly
- s upínacími řetězy se musí zacházet stejně jako s vázacími řetězy

7 Výběr správného přivazovacího řetězu

Při volbě správného přivazovacího řetězu je nutno brát v úvahu součinitel tření z tabulky 2 a koeficient zrychlení z tabulky 3.

Nejčastější způsoby přivazování nákladu jsou uvedeny v bodech 7.1., 7.2 a 7.3.

Tab.2 – součinitele tření tříděné dle materiálu

Kombinace materiálu	Součinitel tření μ poměrem materiálů			
	sucho	prašno/znečištěno	mokro	mastno
kov/dřevo	0,20-0,50	0,20-0,30	0,20-0,25	0,02-0,10
kov/kov	0,10-0,25	0,10-0,20	0,10-0,20	0,01-0,10
dřevo/dřevo	0,20-0,50	0,15-0,20	0,20-0,25	0,05-0,15
dřevo/beton	0,30-0,60	0,30-0,40	0,30-0,50	0,10-0,20
- součinitel tření lze zvýšit pomocí speciálních protiskluzových podložek, pak součinitel tření udává výrobce - v případě značně znečištěné podlahové plochy se použije $\mu = 0$				

Tab.3 Koeficienty zrychlení c_x , c_y a c_z v průběhu silniční, železniční a námořní dopravy

Zajištění v	Silniční doprava				
	c_x podélně		c_y příčně		c_z svisle dolů
	vpřed	vzad	pouze posunutí	naklápění	
podélném směru	0,8	0,5	-	-	1,0
příčném směru	-	-	0,5	0,5/0,6	1,0

Zajištění v	Železniční doprava				
	c_x podélně		c_y příčně	c_z min.svis.dolů	
	posunutí	překlopení		posunutí	překlopení
podélném směru	1,0	0,6	-	1,0	1,0
příčném směru	-	-	0,5	0,7	1,0

Zajištění v	Námořní doprava		
	c_x podélně	c_y příčně	c_z min.svis.dolů
podélném směru	0,4	-	0,2
příčném směru	-	0,8	1,0

f_s – bezpečnostní součinitel, součinitel k pokrytí nejistot rozdělení napínavých sil pro třecí přivazování, kde $f_s = 1,1$ ve všech vodorovných směrech, kromě silniční dopravy ve směru vpřed, kde $f_s = 1,25$

f_μ - přepočítávací součinitel pro přímé přivazování

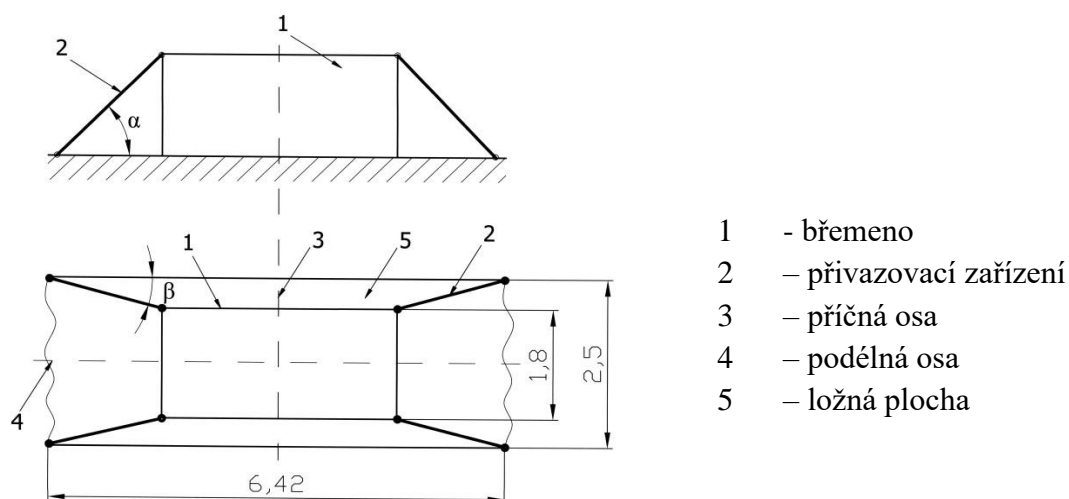

Výpočet:

$$S_{TF} \geq \frac{(c_{x,y} - \mu \cdot c_z) m \cdot g}{2n \cdot \mu \cdot \sin \alpha} \cdot f_s = \frac{(0,8 - 0,4) 2000 \cdot 9,81}{2 \cdot 3 \cdot 0,4 \cdot \sin 80^\circ} \cdot 1,25 = 4150 \text{ N}$$

Pro přivázání břemene musí být použita min. napínací síla 4150 N. Pro výpočet přivazovací kapacity použijeme vztah (2)

7.2 Diagonální přivazování břemene

Obr.2 Diagonální přivazování stabilního břemene (schématické znázornění s indikovanými hodnotami)

$$\text{Vzorec pro výpočet přivazovací kapacity } LC \geq \frac{(c_{x,y} - f_{\mu} \cdot \mu \cdot c_z) m \cdot g}{2 (\cos \alpha \cdot \cos \beta_{x,y} + f_{\mu} \cdot \mu \cdot \sin \alpha)} \quad (3)$$

Příklad:

Hmotnost $m = 2000 \text{ kg}$, součinitel tření $\mu = 0,4$ (kov/dřevo), svislý úhel $\alpha = 50^\circ$, podélný úhel $\beta_x = 20^\circ$, jedná se o železniční dopravu

Koeficient zrychlení v podélném směru $c_x = 1,0$

Koeficient zrychlení ve svislém směru $c_z = 1,0$

Výpočet -podélně:

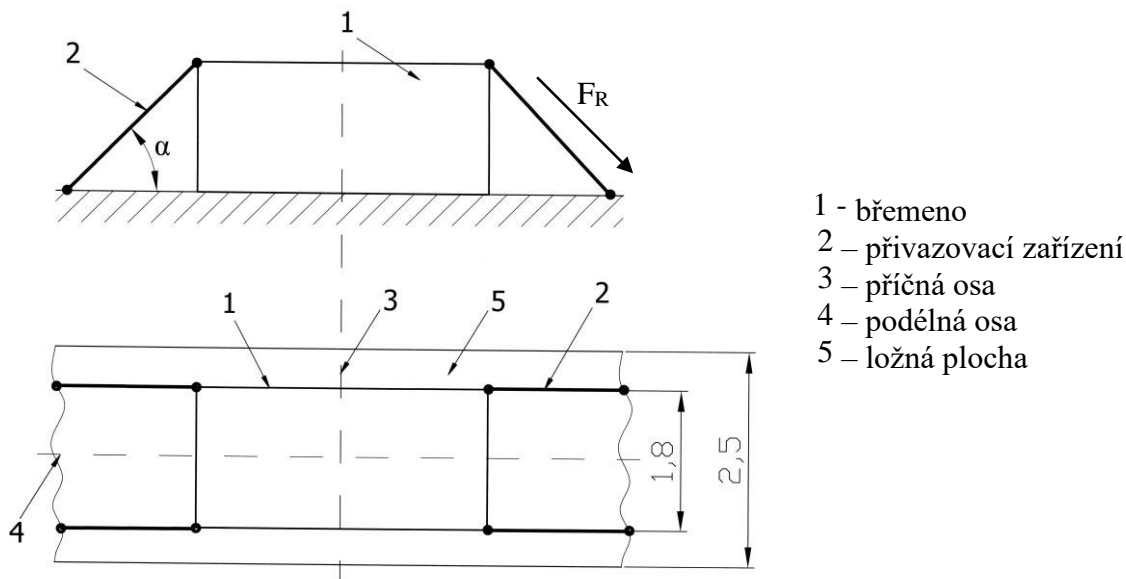
Po dosazení do vztahu (3) vyjde:

$$(1,0 - 0,75 \cdot 0,4 \cdot 1,0) 2000 \cdot 9,81$$

$$LC \geq \frac{\quad}{2 (\cos 50^\circ \cdot \cos 20^\circ + 0,75 \cdot 0,4 \cdot \sin 50^\circ)} = 8320N = 832daN$$

Pro každé ze čtyř přivazovacích zařízení je min. přivazovací kapacita 832daN.

7.3 Šikmé přivazování břemene v příčném nebo podélném směru

Rovnováha sil v podélném nebo příčném směru s dvěma páry symetricky umístěnými přivazovacími zařízeními

$$LC \geq m \cdot g \frac{(c_{x,y} - \mu \cdot f_{\mu} \cdot c_z)}{2 (\cos \alpha + \mu \cdot f_{\mu} \cdot \sin \alpha)} \quad (4)$$

Příklad:

Hmotnost $m = 2000$ kg, součinitel tření $\mu = 0,4$ (kov/dřevo), svislý úhel $\alpha = 50^\circ$, jedná se o silniční dopravu

Koeficient zrychlení v podélném směru $c_x = 0,8$

Koeficient zrychlení ve svislém směru $c_z = 1,0$

Výpočet:

Po dosazení do vztahu (4) vyjde:

$$LC \geq 2000 \cdot 9,81 \cdot \frac{(0,8 - 0,4 \cdot 0,75 \cdot 1,0)}{2 \cdot (\cos 50^\circ + 0,4 \cdot 0,75 \cdot \sin 50^\circ)} = 5621N$$

$$LC \geq 5621N \square = 562,1daN$$

Minimální přivazovací kapacita je 562,1daN pro každé ze čtyř přivazovacích zařízení.

7 Certifikát výrobce

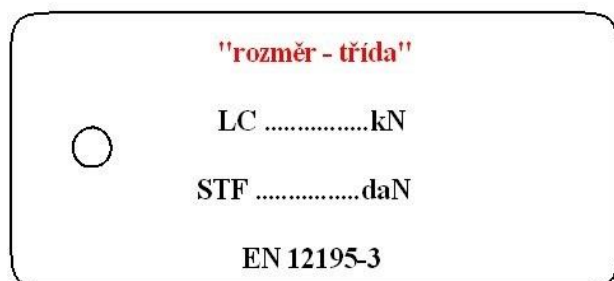
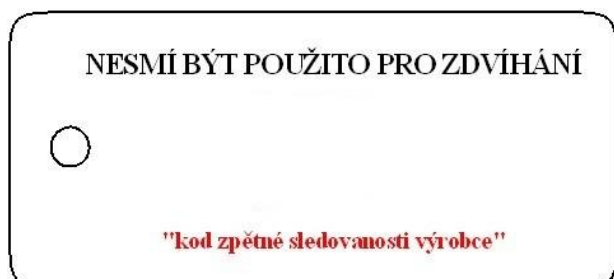
Na přivazovací řetěz je vydán certifikát výrobce (Atest) dle ČSN EN 10 204 - 3.1., který obsahuje údaje o výrobcí, číslo atestu, číslo objednávky, název, rozměr řetězu a mechanické parametry.

Výrobce řetězu garantuje shodu výrobku s technickými předpisy - normou, podle které je řetěz vyroben a dodán.

8 Značení identifikačních štítků pro prostředky k zajišťování břemen na silničních vozidlech T8

Každý přivazovací řetěz je označen kovovým štítkem s předepsanými údaji o výrobku.

Identifikační štítek

Mechanické vlastnosti

Rozměr - třída	Přivazovací kapacita LC [kN]	Normální napínací síla STF [daN]
8 - 8	40	1000/2000
10 - 8	63	1575/3150
13 - 8	100	1500/5000
16 - 8	160	2400/8000

STF se určuje dle vztahu

$$\text{Ø6- Ø10 } -0,25LC \leq S_{TF} \leq 0,5LC$$

$$\text{Ø13- Ø16 } -0,15LC \leq S_{TF} \leq 0,5LC$$

STF-zbytková síla po fyzickém uvolnění ovládání napínacího zařízení.

LC-max. přípustná síla, pro kterou je přivazovací zařízení zkonstruováno, a které musí odolat při používání. Rozměry identifikačního štítku jsou 3 x 40 x 90.

9 Používání přivazovacích řetězů

Při používání přivazovacích řetězů dbejte na všeobecná pravidla:

- řetězy by při používání měly být nezkroucené a bez uzlů
- náklad dobře upevnit, háky připevnit v ohybu háku, nikdy ne na špičce háku
- přivazovací řetězy nepřetěžovat a pokud byla nějaká část deformovaná, tak nepoužívat - náklad upevňovat dle pokynů stanovených v kap. 6
- články řetězu i jiné komponenty se nesmí spojovat šroubem nebo drátem
- svařování řetězů, háků, spojovacích členů apod. je zakázáno

10 Uskladnění přivazovacích řetězů

Přivazovací řetězy skladovat v suchém a čistém prostředí. Neměly by se po použití nechávat ležet na zemi vystavené povětrnostním vlivům.

11 Údržba přivazovacích řetězů

Při každém použití by se měla provést tzv. „běžná provozní kontrola“, která slouží k odhalení zjevných poškození, jako např. zkroucení, ohnutí, vytažení článků, nefunkčnost háků apod.

Během používání jsou přivazovací řetězy vystavovány podmínkám, které mohou mít vliv na jejich spolehlivost a tím i bezpečnost při provozu. Proto je nutné kontrolovat jejich technický stav. Prohlídku by měla provádět odpovědná osoba v intervalech nepřekračujících 12 měsíců. Tento interval bude menší, kde je to považováno za nezbytné s ohledem na provozní podmínky.

12 Vyřazení přivazovacího řetězu

Přivazovací řetěz je nutné vyřadit při následujících závadách:

- ztráta identifikačního štítku, nebo nečitelné údaje na štítku
- deformace horního nebo dolního koncového vybavení
- deformace jakéhokoliv příslušenství přivazovacího řetězu
- opotřebenost článků:
  - na rovném úseku článku opotřebí o cizí předměty
  - v ohbí článku opotřebí vzájemným stykem mezi články víc jak o 10% původního průřezu
  - zářezy, vruby, trhliny, hluboká koroze, změna barvy vlivem tepla; mělké a kruhové vroubky na plochách s nízkým napětím v tahu nebudou zřejmě na závadu, nepřípustné jsou hluboké vruby a ostré příčné vruby
  - známky rozevírání háků, tj. viditelné zvětšení by nemělo přesáhnout 10% základní hodnoty, nebo může být takové, aby umožnilo funkci zajišťovací západky

Specifikace k informacím pro používání a údržbu poskytované výrobcem ČSN EN 12195-3

1. Při výběru a specifikaci přivazovacích řetězů se musí brát v úvahu požadovaná přivazovací kapacita, jakož i způsob použití a druh zajišťovaného nákladu. Velikost, tvar a hmotnost nákladu, spolu s předpokládaným způsobem používání (viz EN 12195-1), přepravním prostředím a druhem nákladu budou ovlivňovat správný výběr. Přivazovací řetězy s roztečí mezi 3 d a 6 d, které jsou určeny pouze pro přepravu stavebního dříví, se nesmí všeobecně používat k jiným účelům upevnování.
2. Vybrané přivazovací řetězy musí být dostatečně silné a musí mít správnou délku s ohledem na způsob používání. Postupy přivazování, odvázání a uvolnění se plánují před začátkem jízdy. Před přivazováním nákladu se sundají vázací prostředky. Je třeba brát v úvahu, že při delších cestách se mohou části nákladu uvolnit. Počet přivazovacích řetězů se stanoví podle EN 12195-1.
3. Vzhledem k různému způsobu chování a změně délky pod zatížením, nesmí se používat k přivazování stejného nákladu různé přivazovací prostředky (např. přivazovací řetěz, přivazovací popruhy ze syntetických vláken). Při použití doplňkových součástí a přivazovacích zařízení pro přivazování, musí tyto být slučitelné s přivazovacím řetězem. Použití stejných kombinovaných přivazovacích prostředků je přípustné.
4. Odvázání: Před odvázáním je nutno zajistit stabilitu nákladu nezávisle na přivazovacím řetězu a navíc uvolněný přivazovací řetěz nesmí zapříčinit pád nákladu z vozidla a tím ohrožení osob. Pokud je to nutné, připojí se vázací prostředky pro další přepravu k nákladu ještě před jeho odvázáním, aby se předešlo náhodnému pádu.
5. Před skládáním mají být přivazovací řetězy uvolněny tak, aby náklad nebyl ničím omezený.
6. Během nakládání, přivazování, odvazování a skládání je nutno dát pozor na nadzemní elektrické dráty.
7. Přivazovací řetězy se musí vyřadit z provozu nebo zaslat výrobcí k opravě pokud vykazují známky poškození. V následujících bodech jsou za známky poškození považovány:
  - u řetězů: povrchové trhliny, protažení o více jak 3%, opotřebení o více než 10% jmenovitého průměru, viditelné deformace;
  - u připojovacích dílů a napínacích prostředků: deformace, trhliny, silné známky opotřebení, známky koroze.
8. Je třeba dbát na to, aby se přivazovací řetěz nepoškodil o ostré hrany nákladu, pro který je používán.
9. Přivazovací řetězy mohou být používány pouze tehdy, jestliže jsou opatřeny čitelnými štítky.
10. Přivazovací řetězy nesmí být přetěžovány: vyvozená ruční síla může být maximálně 500 N. Nesmějí se používat žádné mechanické pomocné prostředky, jako páky, tyče apod., pokud nejsou jednou z částí napínacího prostředku.
11. Přivazovací řetězy nesmí být nikdy používány zamotané nebo spojované šrouby.
12. Poškození štítků lze preventivně zabránit tím, že budou mimo rohy nákladu a pokud je to možné i mimo náklad. "
13. Přivazovací řetězy a hrany nákladu je nutno chránit proti oděru a poškození ochrannými návleky a/nebo rohovými chrániči.
14. Speciální informace o jednotlivém typu přivazovacího řetězu nebo přivazovacího řetězového prostředku a jeho předpokládaném používání musí být dány výrobcem.

13. LIKVIDACE PŘÍSLUŠENSTVÍ

Opotřebované a vyřazené řetězy se tedy likvidují jako běžný kovový odpad ve sběrnách druhotných surovin (dle zákona 541/2020 sb. o odpadech).